

O17.15**Válaszutakon a közoktatás - Ideák, utak, tévutak a közoktatási közszolgáltatás megszervezésében Magyarországon**Gyimesi P.*PTE Bölcsészettudományi Kar*

A közoktatás a modern jóléti államokban az egyik legfontosabb humán közszolgáltatás. Az, hogy a felnövekvő generációk milyen tartalmú és minőségű ismeretanyagot sajátítanak el, mennyire tudják azt alkalmazni és megszerzett tudásukkal hogyan járulnak hozzá a közösség javához, alapvető fontosságú kérdést jelent minden kormányzat számára. Az oktatás-nevelés teljes kibontakozásának hatalmas mértékű gazdaság- és társadalompolitikai jelentősége ugyanakkor időről időre háttérbe szorul az ezt elősegíteni kívánó kormányzati cselekvést befolyásoló, korlátozó más szempontok miatt. Ilyen szempontoknak tekinthetők például a központi költségvetés gazdasági-pénzügyi keretfeltételei, az oktatás megszervezésének földrajzi-társadalmi meghatározottságai, az infrastruktúra és a humánerőforrás kezelésének lehető legoptimálisabb kihasználására való törekvés. Az oktatási rendszerrel kapcsolatos közpolitikai cselekvések tehát több irányból is korlátozott térben mozognak. Különösen igaz ez a megállapítás Magyarországra, ahol a rendszerváltás előtt éppúgy, mint azt követően folyamatos reformfolyamat zajlik az oktatási szférában.

Véleményem szerint e reformhullámok – és a hozzájuk kapcsolódó közpolitikai cselekvés – mindegyike az előadásom címében is jelzett három fázissal írható le a legjobban. A reformfolyamat kezdetén ugyanis gyökeres változást – és ezzel párhuzamosan látványos minőségi, feltételbeli javulást – hozó ideák fogalmazódnak meg. Ezt követően az egyes tervezetek különféle utakat járnak be a megvalósulásig, s aztán a gyakorlatban is kipróbálva. Ezek közül az utak közül pedig jó néhány, sajnálatosan tévútnak bizonyul, s újabb ideák megszületését hozza maga után. E hármas lépcsőfok permanens bejárása nem új keletű intézmény, a hatékony és kiemelkedő szolgáltatásokat biztosító állam kialakítására való törekvés szükségszerű velejárója.

A jelenleg is zajló nagyszabású, centralizációs tendenciát mutató oktatási reform kiváló alkalmat teremt a kutatóknak arra, hogy működés közben tanulmányozza a közpolitikai cselekvés mechanizmusának működését, kiemelje a keletkező problémák kiindító okait, gócpontjait. Előadásomban arra vállalkozom, hogy ilyen szempontból feltérképezzem és bemutassam a napjainkban zajló reformot. A téma vizsgálatát újszerű kontextusba helyezem azzal, hogy megvizsgálom a rendszerváltás utáni magyar oktatásszervezési

reformokat is, kifejezetten azzal az igénnyel, hogy feltárjam (1) a reformfolyamatot elindító külső és belső tényezőket; (2) a kormányzat, a politikai szereplők és az érdekképviselői szervek által elfoglalt pozíciókat; (3) a szakpolitikusok és a közvetlen döntéshozók által játszott szerepeket. Ezek alapján komplex politikatudományi megközelítésű képet tudok adni egyrészt az egyes reformfolyamatok külső és belső meghatározottságáról, másrészt pedig a jelenleg zajló átalakítási folyamat anatómiájáról.

O17.16

A Balaton térség koherenciájának problémái

Kabai G.

Balaton Integrációs Ügynökség

A különböző régió megközelítések egyik általános jellegzetessége a társadalmi-gazdasági értelemben vett összetartozás, koherencia. E jellemző átfogó meghatározása azonban rendkívül problémás. Az előadás a Balaton térség, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet példáján mutatja be a koherencia jellegzetességeit, elsősorban társadalmi, gazdasági és forrásszerzési kérdésekre koncentrálna. A legtöbb szempont alapján a vizsgált területen belül élesen elkülönülnek a partmenti és attól távolabbi területek, illetve egy-egy városi központ. Gazdasági értelemben mindez a közvetlen vízparti területek közötti koherenciát igazolja, társadalmi tekintetben tágabb egységben is tapasztalható az összetartozás. Összességében a probléma vizsgálata közelebb visz annak meghatározásához, hogy az alulról építkező regionalizálódás és a központilag meghatározott térfelosztás között milyen ellentmondások ragadhatók meg.

One of the general characteristic of the region terms is the social-economical coherence. Comprehensive definition of this feature, however, is very problematic. The presentation shows the questions of coherence in the Lake Balaton Resort Area; primarily focusing on social, economical, and development questions. According to the most of the aspects the conclusion is that in the Balaton area the coastal territories, and some town surroundings sharply separated from the distant settlements. The economic considerations demonstrate the coherence of the lakeside territories. Some aspects of the society shows stronger cohesion in the whole Balaton area. Examination of the problem brings us closer to determining that what are the inconsistencies